

Arkivsaksnummer: 2021/7149

Saksbehandlar: Jørn Trygve Haug

Dato: 07.11.2023

Utval	Utvalsak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	43/23	14.11.2023

Søknad om godkjenning av båthus. Krav om retting. Gnr. 4, bnr. 4 Vestre Langsvatn. Bygland kommune. Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde.

Vedlegg:

- 1 Delvis innvilga - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Bygland 4/4 - Vestre Langsvatn - bygge takoverbygg til båt - Olav Morten Heggland
- 2 Søknad om ettergodkjenning - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Bygland 4/4 - Vestre Langsvatn - takoverbygg til båt - båthus - Olav Morten Heggland

Forvaltar si innstilling

Med heimel i *Forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde* kap. 4 pkt. 1.1, og *Naturmangfaldslova* § 48, gir verneområdestyret avslag på søknad frå Olav Morten Heggland om auka storleik på oppført båthus ved Vestre Langsvatn gnr. 4, bnr. 4 frå 12m² BYA til 17,8 eller 15 m² BYA. Til grunn for avslaget legg verneområdestyret vekt på føringane gjeven i forvaltningsplanen om maks tillate areal på 12 m² BYA. Å fråvike dette vil gi presedensverknad og på sikt monaleg auke i bygd areal i verneområdet. Vidare legg verneområdestyret vekt på at behovet for lagringsplass er godt dekket av andre bygningar i området.

Med heimel i naturmangfaldslova § 69 krev verneområdestyret at delar av den oppførte bygningen skal rivast slik at storleik vert maksimalt 12 m² BYA i tråd med delegert vedtak 102/21. Rivingsmateriale som er impregnert eller overflatebehandla skal fraktast ut av verneområdet og leverast på godkjend mottak. Frist for gjennomføring er 1.9.2024. Forvaltningssekretariatet skal ha melding straks arbeidet er avslutta. Verneområdestyret varslar samstundes tvangsmulkt etter naturmangfaldslova § 73 om ikkje dato for retting vert halden.

Som grunngeving for krav om riving legg verneområdestyret vekt på at tiltakshavar har ein sjølvstendig plikt til å rette opp i tilhøve som ikkje er i tråd med vedtak. Tiltaket er isolert sett lite men verneområdestyret vil unngå ein praksis der det er enklare å få tilgjeving enn tillating. Oppfølging av brot på løyve er også viktig for å oppretthalde respekten for vernereglane.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 14.11.2023

Behandling

Forslag fra Henry Tendenes, representant frå Gjesdal kommune, om å fjerne setning delar av setning to i avsnitt to "og leverast på godkjent mottak".
Forslaget vart samrøystes vedteken.

Vedtak

Forvaltars innstilling vart samrøystes vedtatt med endring frå Henry Tendenes.

Saksopplysninger

Verneområdestyret skal i denne saka ta stiling til om dei skal godkjenne storleiken på eit båthus ført opp ved Vestre Langsvatn i Bygland, eller om dei skal krevje retting (riving) av delar av bygningen.

Saka i korte trekk

Olav Morten Heggland søkte i 2021 om å få sette opp eit båthus ved Vestre Langsvatn i Bygland kommune. Bygningen skulle også fungere som lagerplass for båtmotor, fiskeutstyr og drivstoff. Det vart søkt om ein bygning med storleik 17,2 m² BYA. Heggland fekk i delegert vedtak 102/21 løyve til å sette opp eit båthus avgrensa til storleik 12 m² BYA i tråd med føringane i forvaltningsplanen (vedlegg 1).

Forvaltar var på synfaring i området 14.6.2023. Kontrollmåling av bygningen synte at den var oppført med storleik 17,8 m² BYA (7,12 m x 2,50 m), dvs 5,8 m² BYA større enn det vart gjeve løyve til.

Heggland vart i brev dagsett 22.9.2023 varsla om at det kunne bli aktuelt å krevje retting og avbøtande tiltak etter § 69 i naturmangfaldslova. Det vart samstundes opplyst om at han kan søke tiltaket godkjend. Søknad om dette vil bli handsama som om tiltaket ikkje alt var gjennomført.

Heggland ga uttale til varselet i brev dagsett 22.9.2023 (vedlegg 2). I brevet var det også søkt om godkjenning av tiltaket. Heggland forklarar overskridinga av storleiken med at dei som sette opp båthuset ikkje hadde fått med seg avgrensinga i storleik på 12 m² BYA. Dette på tross av at han hadde gitt dei beskjed om dette. Heggland søker likevel godkjenning av bygningen som er ført opp med storleik 17,8 m² BYA. Dette grunngjeven med storleik på båt og behovet for lagerplass. Alternativt at lengda på båthuset vert korta ned med 1 meter til lengde 6 meter, dvs 15 m² BYA.

Bilete av båthuset som er ført opp:

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vetshei Ryfylkeheiane Ivo. av 28.4.2000.
- Naturmangfaldslova §§ 7-12, § 69 og § 73
- Forvaltningslova
- Forvaltningsplanen for verneområda frå 2015.

Heimelsgrunnlag

Heimelsgrunnlag i høve til godkjenning av tiltaket

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde vart verna ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000. Føremålet med vernet er etter kapittel III i Føreskrift om vern av Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane landskapsvernområde:

1. Å ta vare på eit samanhengande, særmerkt og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområde med eit særmerkt plante- og dyreliv, stølsområde, beitelandskap og kulturminne.
2. Å ta vare på eit samanhengande fjellområde som leveområde for den sørlegaste villreinstamma i Europa.

Oppføring av bygningar, anlegg og faste innretningar er av dei tiltaka som jamfør verneforskrifta kap. 4, pkt. 1.1 er forbode. Ut i frå dette må saka handsamast som ein dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48. Forvaltningsmyndigheita kan gjere unntak frå vernevedtaket om det ikkje strid mot verneføremål og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig

Heimelsgrunnlag i høve til retting

Verneområdestyret kan revje retting og avbøtande tiltak etter § 69 i naturmangfaldslova. Etter denne paragrafen kan myndigheita pålegge retting eller stans i tilhøve som er i strid med lova eller vedtak med heimel i lova. Etter § 73 kan det også fattast vedtak om tvangsmulkt om fristen for retting ikkje vert overhalde. Før det vert fatta vedtak om tvangsmulkt skal tiltakshavar varslast om dette.

Vurdering

Isolert sett er ei overskriding på 5,8 m² BYA på eit båthus ei lita sak som det kan synast bortkasta å bruke tid på. Samstundes har verneområdestyret ei plikt til å følgje opp ulovlege tiltak anten dei er små eller store. Det er også uheldig om det brer seg ein praksis med at det ikkje får konsekvensar å fråvike vilkåra i eit byggeløyve.

Vurdering av søknad om godkjenning

Etter § 7 i Naturmangfaldlova skal dei miljørettslege prinsippa i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven leggst til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndigheit. Forvaltningsmyndigheita må ved alle tiltak som vedkjem naturmangfaldet vurdere søknadane etter desse paragrafane. Tiltaket vart vurdert etter §§ 8 – 12 i delegert sak 102/21. Forvaltar legg same vurdering til grunn no.

Oppføring av båthus må handsamast etter § 48 i naturmangfaldslova. Som nemnd kan det etter denne paragrafen gjerast unntak frå vernevedtaket om det ikkje strid mot verneføremål og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig. Det har etter kvart blitt ein praksis for å tillate oppføring av båthus i verneområdet slik at farkostane vert teken vare på gjennom vinteren. I desse sakene har ein halde seg til føringane på 12 m² BYA gjeven i forvaltningsplanen. Dette for å sikre ein lik praksis og for at bygningen i høve til landskapsmessig verknad ikkje skal vera større enn det som er strengt naudsynt for å få lagra båten. Storleik utover 12 m² BYA vil også krevje meir motorisert transport med helikopter eller snøscooter.

Søkar har frå før ei driftshytte, eit lagerbygg og eit mindre vedskjul rett ved oppførte båthus. I tillegg eit båthus ved Austre Langsvatn og eit lengere sør i Vestre Langsvatn. Behovet for lagringsplass bør difor vera rimeleg godt dekkja.

Årleg tal søknadar om båthus har ligge på 1 – 2 dei siste åra. Å fråvike føringa med maksimal storleik 12 m² BYA vil gi presedensverknad og på sikt monaleg auke i bygd areal i verneområdet.

Oppsummert bør det ikkje godkjennast bygging av båthus på 17,8 m² BYA. Forvaltar legg vekt på føringane gjeven i forvaltningsplanen samt at behovet for lagringsplass er rimeleg godt dekkja med dei andre bygningane i området. Same vurdering leggst til grunn ved reduksjon av storleik til 15 m² BYA slik søkar alternativt har bede om.

Vurdering av krav om retting etter § 69 i naturmangfaldslova

Storleiken på bygningen som er ført opp er i strid med enkeltvedtak fatta med heimel i naturmangfaldslova. Verneområdestyret har såleis høve til å krevje retting av tiltak etter § 69 i naturmangfaldslova. Retting i denne saka vil i praksis bety at delar av bygningen må fjernast. Miljødirektoratet har i rettleiar M – 617 i 2016 lagt vekt på at det ved krav om retting *ikkje er krav om at det har blitt skade på naturmangfaldet eller at det er fare for slik skade*. Det er difor tilstrekkeleg at tiltaket ikkje er tillate. Av same rettleiar går det fram at terskelen for å krevje retting skal vera låg.

Det er tiltakshavar (søkar) som har ansvaret for at arbeidet vert gjennomført i tråd med vedtak. I dette ligg det også ein plikt til å rette opp i tilhøve som ikkje er i tråd med vedtak sjølv om det ikkje er gitt eit formelt pålegg. Ut i frå dette bør det ikkje leggst vekt på «kommunikasjonssvikt» slik søkar har beskrive.

Grunngjevinga for ønska storleik på båthuset ref. uttale frå søkar i brev dagsett 22.9.2023, er langt på veg lik den som søkar la til grunn i opphøvelege søknad. Det er såleis ikkje nye moment som vil påverke vurderinga av saka.

Riving av delar av bygningen vurderast som praktisk gjennomførbart og rimeleg i høve til overtredinga. I praksis vil det vera liten skilnad på dei landskapsmessige verknadane om bygningen er 12 eller 17,8 m². Krav om retting i saka er likevel viktig for å unngå ein praksis med at det er enklare å få tilgjeving enn tillating. Manglande oppfølging av brot på løyvet vil også føre til at respekten for vernereglane vert svekka. Det må også leggst vekt på dei klare føringane som er gjeven i forvaltningsplanen mht. storleiken på båthus.

Konklusjon

Søknad om godkjenning av båthus med auka storleik vert avslått. Delar av båthuset må rivast slik at storleiken vert i tråd med byggeløyvet gjeven i delegert sak102/21.